

TheJournal of Educational Reflections ISSN: 2587-0068	Vol 6, Issue: 2, Year: 2022 http://dergipark.org.tr/tr/pub/eduref	Article history Received: 21.04.2022 Received in revised form: 18.12.2022 Accepted: 27.12.2022 Available online: 31.12.2022
---	--	--

How Do Administrators and Teachers View Erzurum Success Improvement Program (ESIP)? A Survey Study

Yönetici ve Öğretmenler Erzurum Başarıyı Artırma Programı'na (ERBAP) Nasıl Bakıyor? Bir Anket Çalışması

Fatih PALA¹

<https://orcid.org/0000-0003-1828-0461>

Abuzer PALA

<https://orcid.org/0000-0002-6574-337X>

Özet	Abstract
<p>Bu çalışmada Erzurum Başarıyı Artırma Programı'nı (ERBAP) yönetici ve öğretmenler açısından değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama modeli ile desenlenmiştir. Araştırma amaçlı örneklem türlerinden olan uygun örnekleme türü dikkate yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Erzurum il sınırları içerisinde yer alan 1926 yönetici ve öğretmenle yürütülmüştür. Katılımcıların 268'i yönetici, 1658'i ise öğretmendir. Yine katılımcıların 830'u kadın, 1096'sı ise erkektir. Araştırmanın verileri anket tekniği ile toplanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Veri analizleri için SPSS paket programı kullanılmıştır. Analizlerde, t-testi, Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis-H gibi testler kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, Erzurum Başarıyı Artırma Programı (ERBAP) genel bilgiye, bilme düzeyine, okullardaki uygulama, öğrenci başarısına fayda, uygulamada eksikliğe, cinsiyet ve kıdeme yılına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır. Bulgulardan yola çıkarak Erzurum Başarıyı Artırma Programının (ERBAP) daha verimli olabilmesi ve bazı eksik noktalarının nasıl giderilmesi konusunda öneriler sunulmuştur.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Yönetici, Erzurum Başarıyı Artırma Programı, Anket</p>	<p>In this study, it was aimed to evaluate Erzurum Success Improvement Program (ESIP) in terms of administrators and teachers. The research was designed with the survey, which is one of the quantitative research methods. The appropriate sampling types for purposeful sampling, was taken into consideration. The study group of the research was comprised of 1926 administrators and teachers located within the borders of Erzurum province in the 2021-2022 academic year. Of the participants, 268 are administrators and 1658 are teachers. Again, 830 of the participants are female and 1096 of them are male. The data of the research were collected by surveys. Descriptive analysis method was used in the analysis of the research data. SPSS package program was used for data analysis. In the analyses, tests such as t-test, Mann-Whitney U test and Kruskal Wallis-H were used. As a result of the research, Erzurum Success Improvement Program (ESIP) general knowledge, level of knowledge, practice in schools, student success, lack of practice, according to the survey results of administrators and teachers about the gender and seniority; There is a significant difference in favor of managers. Based on the findings, suggestions were made on how the Erzurum Success Improvement Program (ESIP) could be more efficient and how to eliminate some of its deficiencies.</p> <p>Keywords: Teacher, Administrator, Erzurum Success Improvement Program, Survey</p>

¹ Cor. Author (e-r-z-u-r-u-m-25@hotmail.com)

Extended Summary

Introduction

In the process, the programs should be content in such a way that students can create research and projects in order to explore their own concepts with an independent approach. What is so important in ourage; school success is important in program implemented with an approach that puts students and teachers in the center of all circumstances. From this point of view, success promotion programs are organizations that aim to develop and train students in every aspect in accordance with the teaching approaches required by ourage (Baş & Beyhan, 2010; Cheang, 2009; Tran & Lewis, 2012). (ESIP) is a program developed within the framework of six sub-objectives created with this approach and carried out in schools within the borders of Erzurum province. Program; It is a program that allows students to achieve academic success, physical, social and emotional development, motivation of teachers, develop positive behaviors in students, eliminate student differences and teach students the skills required by the age. It is important to know how effective the program, which aims to develop students and teachers, is effective in the implementation processes in schools. From this point of view, it is aimed to evaluate the Erzurum Success Improvement Program (ESIP) in terms of administrators and teachers. In the context of this purpose, the problem statement of this research is; What are the opinions of administrators and teachers about Erzurum Success Improvement Program (ESIP)?

Method

This search was designed with the survey model, which is one of the quantitative search methods. It was conducted by considering the appropriate sampling type, which is one of the sampling types for research purposes. The sample of the study consists of 1926 administrators and teachers located within the borders of Erzurum province in the 2021-2022 academic year, while the universe consists of administrators and teachers working within the borders of Erzurum province. Of the participants, 268 are administrators and 1658 are teachers. Again, 830 of the participants are female and 1096 of them are male. The data of the research were collected by questionnaire technique. Surveys; It can be defined as measurement tools that consist of a large number of questions and aim to collect data from samples determined in a short time. Questionnaires are used to standardize the data (Balci, 2002; Büyüköztürk, 2010). Descriptive analysis method was used in the analysis of the research data. SPSS package program was used for data analysis. In the analysis, tests such as t-test, Mann-Whitney U test and Kruskal Wallis-H were used.

Findings

According to the Mann-Whitney U test result of administrators and teachers regarding ESIP general information; there is a significant difference in favor of managers [$U=139930$; $p<.05$]. According to the results of the Mann-Whitney U test of administrators and teachers regarding the level of knowing ESIP; there is a significant difference in favor of managers [$U=133464,500$; $p<.05$]. According to the results of the Mann-Whitney U test of administrators and teachers regarding the application of ESIP in schools; there is a significant difference in favor of managers [$U=153158,500$; $p<.05$]. According to the t-test results of administrators and teachers regarding the benefits of ESIP; there is a significant difference in favor of managers [$t=3,113$; $p<.05$]. According to the t-test results of administrators and teachers regarding the deficiencies of ESIP; there is a difference in favor of managers [$t=2,001$; $p<.05$]. There is a significant difference according to the Kruskal Wallis-H test results of administrators and teachers regarding ESIP, seniority year. This difference is in favor of those with low seniority [$\chi^2(4)=13,495$; $p<.05$]. ESIP, according to the results of the Mann-Whitney U test of administrators and teachers regarding gender; there is a significant difference in favor of males [$U=412354$; $p<.05$].

Discussion and Conclusion

It can be interpreted that administrators have more information about general information about ESIP than teachers and they see ESIP as their responsibility due to their position. Regarding knowing ESIP more comprehensively, it can be interpreted that administrators have more knowledge than teachers and are open to change, innovations, leading ideas and questioning. It can be interpreted that the administrators see the implementation of ESIP in schools more than the teachers, or they think that the sub-objectives of the program are easily done by the teachers and students due to the nature of the school. It was seen that administrators found ESIP more useful than teachers. The reasons why they find ESIP useful are; They stated it as exhibiting a positive attitude towards school, increasing success, socializing the student and developing some skills in the student. It was seen that administrators found ESIP more useful than teachers. They stated that the reasons for finding ESIP incomplete are the inadequacy of the infrastructure of the schools, causing wastage and lack of time in teaching the lessons. It is seen that the opinions of administrators and teachers who have less seniority years regarding ESIP are more positive. ESIP, male administrators and teachers' opinions about ESIP are more positive and it can be interpreted that they are more open to innovative ideas on the subject.

GİRİŞ

Bilginin son zamanlarda giderek arttığı ve bu durumda eğitim süreci içerisinde yer alan felsefi yaklaşımların da değişmeye başladığı görülmektedir. Yaşanan değişim sürecinde kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilerin öğrencilere nasıl öğretileceği önemli bir hale gelmiştir. Eğitim programının bilgiyi anlama ve uygulamaya dönme ve yeni bilgi ortaya çıkarma aşamalarında öğrenciye rehber olması önemlidir (Fink, 2016; Savelsbergh vd., 2016; Zhou vd., 2016). Bu süreçte yapılan faaliyetler öğrencide sorgulama, eleştirel düşünme

Pala, F. & Pala, A. (2022). Yönetici ve öğretmenler erzurum başarıyı artırma programı'na (erbap) nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 130-139.

ve problem çözme beceriler ile sosyal beceri kazanılmasında çok önemli bir yere sahiptir. Eğitimin her kademesinde öğrenciyi başarıya götüreceği bilgi ve beceriler doğrudan öğretim yerine öğrenciyi her alanda geliştirecek ve öğrenciyi merkeze alacak şekilde oluşturulmalıdır (Cheang, 2009; Tuncer & Dikmen, 2017; Ural & Bümen, 2016). Bilginin öğrencilere doğrudan öğretildiği programlarda temel bilgiler öğrencilere direkt sunularla işlenir. Fakat öğrenci merkezli olan programlar, öğrenciyi her yönüyle geliştirme çabası içindedir (Ayaz & Şekerci, 2015; Batdı, 2015; Biçer, 2017). Öğrenme ortamlarında öğrencinin aktif bir şekilde yer alması ile öğretmen merkezli bir öğretim anlayışından öğrenci merkezli bir öğretim anlayışına yönelim gerçekleşir (Morrison vd., 2004). Bu süreçte öğrenciler, farklı yollar kullanarak kendi düşünme süreçleri ile birlikte hedeflerine ulaşma gayretinde olurlar. Öğretmen ise sürece rehberlik ederek ölçme ve değerlendirme işini yürütür (Asha & Hawi, 2016; Rizi, Najafipour, Haghani ve Dehghan, 2013; Yang & Chang, 2013).

Programlar öğrencilerde sadece tek yönlü öğrenmeyi değil çok yönlü öğrenmeyi de ele alarak öğrenciyi bir bütün içerisinde işin içerisine katmaktadır. Öğrenciyi sadece akademik başarı olarak değil sosyal, kültürel, fiziksel; aynı şekilde öğretmeni de fiziksel ve motivasyon açısından süreç içerisine alarak programların işleyişi yürütülmektedir (Hattie, 2009; Topan, 2013). Programlar, öncelikle öğrenci merkezli olarak öğrenme ve öğretme becerilerini ve öğrencilerin farkındalıklarını geliştirmesine olanak sağlayan ve öğrencilerin bu süreçte özdeğerlendirme gibi becerilerini geliştiren yapılardır (Capar & Tarım, 2015; Şen & Yılmaz, 2013). Öğrenci başarısı, bilişsel ve duyuşsal giriş davranışları özelliklerinden etkilendiği için süreci bütün olarak değerlendirmek başarıya ulaşma bağlamında daha sağlıklı olmaktadır. Çünkü bu süreçte öğrenci öğrenme ve öğretme sürecini daha kolay fark edebilmekte ve sorunlarla baş etmesi daha kolay olmaktadır. Öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal süreçlerin farkına varması zor olduğu için değiştirmek istenen özellikler zaman alabilmektedir (Erden & Akgül, 2010; Senemoğlu, 2005). Zamana yayılan süreçlerin devamlılığı ve takibi bağlamında oluşturulan takip programları süreci her açıdan ele alması önemlidir.

Süreç içerisinde programlar öğrencilerin yaparak yaşayarak kendi kavramlarını keşfetmek amacıyla araştırma ve projeler oluşturacak şekilde içerikler olmalıdır. Çağımızda bu denli önemli olan; öğrenciyi merkeze alan ve öğretmeni rehber eden bir yaklaşımla gerçekleştirilen programlarda okul başarısı önemlidir. Bu açıdan bakıldığında başarıyı artırma programları çağımızın gerektirdiği öğretim yaklaşımlarına uygun olarak öğrenciyi akademik, sosyokültürel açıdan geliştirme ve yetiştirmeyi amaçlayan organizasyonlardır (Baş & Beyhan, 2010; Cheang, 2009; Tran & Lewis, 2012). Erzurum Başarıyı Artırma Programı (ERBAP) bu yaklaşımla oluşturulmuş altı alt amaç çerçevesinde geliştirilerek Erzurum il sınırları içerisindeki okullarda yürütülen bir programdır. Program; öğrencinin akademik başarısına, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimine, öğretmenlerin motivasyonlarına, öğrencide olumlu davranışların geliştirilmesine, öğrenci farklılıklarının giderilmesine ve çağın gerektirdiği becerilerin öğrencilere öğretilmesine olanak sağlamaktadır. Öğrenciyi ve öğretmeni geliştirmeyi hedef edinmiş programın okullarda uygulama süreçlerine ilişkin ne derece etkili olduğunu bilmek önemlidir. Bu açıdan araştırmada, ERBAP'ı yönetici ve öğretmenler açısından değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu amaç bağlamında araştırmanın problem cümlesi; ERBAP'a ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri nedir? Alt problemler ise;

1. ERBAP'a ilişkin görüşler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. ERBAP'ın alt amaçlarını bilmeye ilişkin görüşler arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Görev bakımından ERBAP'ın okullarda yapılmasına ilişkin görüşler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Görev bakımından ERBAP'ın faydalarına ilişkin görüşler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Görev bakımından ERBAP'ın eksiklerine ilişkin görüşler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Kıdem yılı bakımından ERBAP'a ilişkin görüşler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Cinsiyet bakımından ERBAP'a ilişkin görüşler arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Araştırmadan elde edilen sonuçların, ERBAP kapsamında yapılan uygulamalara ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri açısından değerlendirilmesi programı yürüten paydaşlara yol gösterici nitelikte olması araştırmayı önemli kılmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden olan tarama modeli ile desenlenmiştir. Tarama modelleri, geçmiş veya hâlihazırda var olan durumu olduğu şekliyle betimlemeye çalışan araştırma modelidir. Araştırmaya dâhil olan konu, olay, insan veya nesnelere bulunmuş oldukları koşullar içerisinde var olduğu şekliyle

Pala, F. & Pala, A. (2022). Yönetici ve öğretmenler erzurum başarıyı artırma programı'na (erbap) nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 130-139.

betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2009). Tarama modelleri, bir konuya ilişkin görüşleri belirlemek amacı ile daha geniş çalışma gruplarıyla yapılan modeller olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk vd., 2008).

Evren/Örneklem

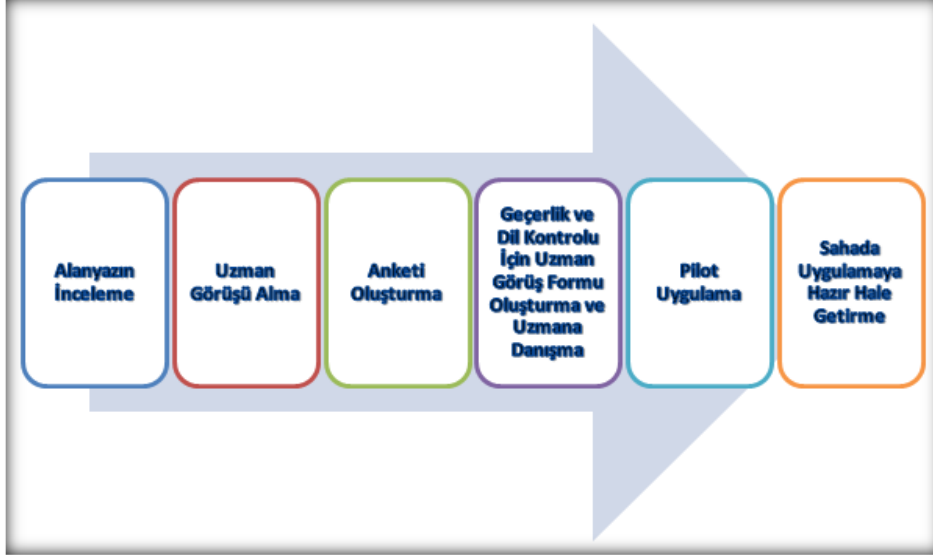
Araştırma amaçlı örneklem türlerinden olan uygun örnekleme türü dikkate alınarak yürütülmüştür. Araştırmanın konusu Erzurum il sınırını kapsadığı için uygun örnekleme seçimi yoluna gidilmiştir ve araştırma örneklemini oluşturan öğretmenler Erzurum il sınırından seçilmiştir. Araştırmanın örneklemini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Erzurum il sınırları içerisinde yer alan 1926 yönetici ve öğretmen oluştururken evreni ise Erzurum il sınırı içerisinde görevli yönetici ve öğretmenlerdir. Katılımcıların 268'i yönetici, 1658'i ise öğretmendir. Yine katılımcıların 830'u kadın, 1096'sı ise erkektir. Araştırmaya Erzurum'da görev yapan idareci ve öğretmenlerin tamamı katılmamıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri anket tekniği ile toplanmıştır. Anketler; çok sayıda sorulardan oluşan ve kısa süre içerisinde belirlenen örneklemelerden veri toplamayı amaçlayan ölçme araçları olarak tanımlanabilir. Anketler verileri standart hale getirmek için kullanılmaktadır (Balci, 2002; Büyüköztürk, 2010). ERBAP'a ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerini belirlemek için oluşturulan anket beş kısımdan oluşmaktadır. İlk kısım ERBAP hakkında bilgi düzeyini, ikinci kısım ERBAP alt amaçları bilme düzeyi, üçüncü kısım ERBAP'ın okullarda uygulama durumu, dördüncü kısım ERBAP'ın faydaları ve son kısım ise ERBAP'ın eksiklerinden oluşmaktadır. Anket 5'li likert tipinde 22 maddeden oluşmaktadır. Anket puanlama derecesi olarak; "Kesinlikle Katılmıyorum" 1, "Katılmıyorum" 2, "Kararsızım" 3, "Katılıyorum" 4 ve "Kesinlikle Katılıyorum" 5 olarak belirlenmiştir. Ankette katılımcı demografik bilgilerinde de yer verilmiştir. Veri toplama aracı oluşturulurken alanyazına bakılmış konu ile alakalı çalışma bulunamamıştır. Konuya yakın araştırmalar incelenmiş ve anket formunun oluşmasına referans olmuştur. Anket formu oluşturulurken bu konuda uzman iki akademisyenden bilgi alınmıştır. Anketin dil açısından kontrolü için iki Türkçe öğretmeninden görüş alınmış ve ilgili düzeltmeler yapılmıştır. Anketin geçerliliği için uzaman değerlendirme formu oluşturularak taslak anketle birlikte uzman dört akademisyene online gönderilerek değerlendirilmiştir. Uzmanlardan gelen görüşe göre anket revize edilerek 152 yönetici ve öğretmene pilot uygulama yapılmıştır. Uygulama sonucunda anketin uygun ve yanıtlanabilir olduğu tespit edilerek alanda uygulanmak için hazır hale getirilmiştir. Gerekli izinler alındıktan sonra ulaşılabilen yönetici ve öğretmenlere anketin amacı anlatılmış ve gerekli açıklamalar yapılmıştır. Anketin güvenilirliği için Cronbach- Alpha katsayısı 0.79, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan geçerlik ve iç tutarlılık katsayıları ölçeğin geçerliği ve güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Veri Toplama Süreci

Araştırma, pandemiden dolayı online olarak yapılmıştır. Anket soruları "Google formlar"a aktarılarak katılımcıların cevaplayabilmesi amacı ile ulaşılabileceği bir link oluşturulmuştur. Erzurum il sınırları içerisinde bulunan öğretmenlere sözel olarak bu anketin linkini aktarmanın mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır. İlçe Erzurum ERBAP whatsapp grupları aracılığı ile yönetici ve öğretmenlere anket linki ulaştırılmıştır. Yönetici ve öğretmenler gönüllük esasına göre ankete katılmışlardır. "Google formlar" üzerinden oluşturulan anket 20 gün boyunca veri alımı için açık bırakılmış daha sonra veri alımı için kapatılmıştır. "Google forms'da" anket oluşturulurken sorular için doldurulması gerekli seçeneği işaretlendiği için cevaplanan sorularda herhangi bir eksikliğe rastlanmamıştır. Anket uygulama sonucunda 1926 yönetici ve öğretmen anket formunu doldurmuş ve bu süreçten sonra verilerin analizine geçilmiştir. Araştırmanın verileri, Erzurum Valiliği 17/02/2022 tarihli ve E.43782766 sayılı onayı ile toplanmıştır.

Şekil 1. Veri toplama süreci

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Veri analizleri için SPSS paket programı kullanılmıştır. Analizlerde, t-testi, Mann-Whitney U testine Kruskal Wallis-H gibi testler kullanılmıştır. Normallik testleri yapılarak hangi testlerin kullanılacağı tespit edilmiştir. Görev bakımından ERBAP'a ilişkin görüşlerde normallik varsayımı gerektiren testler yapılmışken diğer testler normal dağılmadığı için Normallik varsayımı gerektirmeyen testler yapılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde yönetici ve öğretmenlerin anket sorularına vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 1. Görev bakımından Erzurum başarıyı artırma programı (ERBAP) genel bilgiye ilişkin Mann-Whitney U testi

Görev	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yönetici	268	1270.37	340460.00	139930.00	.000
Öğretmen	1658	913.90	1515241.00		

ERBAP genel bilgiye ilişkin yönetici ve öğretmenlerin Mann-Whitney U testi sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır [U=139930; p<.05]. Buna göre; ERBAP'a ilişkin genel bilgi hakkında yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla bilgi sahibidir yorumu yapılabilir.

Pala, F. & Pala, A. (2022). Yönetici ve öğretmenler erzurum başarıyı artırma programı'na (erbap) nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 130-139.

Tablo 2. Görev Bakımından Erzurum başarıyı artırma programı (ERBAP) bilme düzeyine ilişkin Mann-Whitney U testi

Görev	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yönetici	268	1294.50	346925.50	133464.500	.000
Öğretmen	1658	910.00	1508775.50		

ERBAP'ı bilme düzeyine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin Mann-Whitney U testi sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır [U=133464,500; p<.05]. Buna göre; ERBAP'ı daha kapsamlı bilmeye ilişkin yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla bilgiye sahiptir yorumu yapılabilir.

Tablo 3. Görev bakımından Erzurum başarıyı artırma programı (ERBAP) okullarda uygulamaya ilişkin Mann-Whitney U testi

Görev	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Yönetici	268	1221.01	327231.50	153158.500	.000
Öğretmen	1658	921.88	1528469.50		

ERBAP'ın okullarda uygulamaya ilişkin yönetici ve öğretmenlerin Mann-Whitney U testi sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır [U=153158,500; p<.05]. Buna göre; ERBAP'ı okullarda uygulanmasını yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla yapmakta, yapıldığını görmekte veya öyle düşünmektedir yorumu yapılabilir.

Tablo 4. Görev bakımından Erzurum başarıyı artırma programı (ERBAP) faydalarına ilişkin t - testi

Görev	n	X	S	sd	t	p
Yönetici	268	3.8887	.98318	1924	3.113	.002
Öğretmen	1658	3.7020	.89911			

ERBAP'ın faydalarına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin t- testi sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır [t=3,113; p<.05]. Buna göre; ERBAP'ı yöneticiler öğretmenlere göre daha faydalı buldukları veya öyle düşündükleri yorumu yapılabilir.

Ayrıca yönetici ve öğretmenler ERBAP'ın faydalarını; öğrencinin başta kendini gerçekleştirme, akademik ve sosyo kültürel olarak geliştirmede olanak sağladığını belirtmişlerdir.

Tablo 5. Görev bakımından Erzurum başarıyı artırma programı (ERBAP) eksiklerine ilişkin t- testi

Görev	n	X	S	sd	t	p
Yönetici	268	3.2582	.94328	1924	2.001	.046
Öğretmen	1658	3.1454	.84198			

ERBAP'ın eksiklerine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin t- testi sonucuna göre; yöneticilerin lehine bir farklılık vardır [t=2,001; p<.05]. Buna göre; ERBAP'ta yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla eksik gördüğü veya öyle düşündüğü yorumu yapılabilir. Ayrıca öğretmenler ERBAP'ın eksiklerini; bütçe ve fiziki şartlar, fiziki yorgunluk ve zaman sıkıntısı olarak belirtmişlerdir.

Pala, F. & Pala, A. (2022). Yönetici ve öğretmenler erzurum başarıyı artırma programı'na (erbap) nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 130-139.

Tablo 6. Kıdem yılı bakımından Erzurum başarıyı artırma programı (ERBAP) ilişkin Kruskal Wallis-H testi

KıdemYılı	N	Sıra Ortalamaları	χ^2	p
1-5 yıl	827	1000,56		
6-10 yıl	479	969,71		
11-15 yıl	246	856,42	13,495	.009
15-20 yıl	165	957,82		
20 ve üzeri	209	933,14		

ERBAP, kıdem yılına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin Kruskal Wallis-H testi sonucuna göre anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık kıdem yılı düşük olanların lehinedir [$\chi^2(4)=13,495$; $p<.05$]. Buna göre; ERBAP'a ilişkin kıdem yılı az olan yönetici ve öğretmenlerin düşünceleri daha olumlu olup, konuya dönük fikirlere daha açık olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 7. Cinsiyet bakımından Erzurum başarıyı artırma programı (ERBAP) ilişkin Mann-Whitney U testi

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkek	830	1014.69	842191.00		
				412354.000	.000
Kız	1096	924.74	1013510.00		

ERBAP, cinsiyete ilişkin yönetici ve öğretmenlerin Mann-Whitney U testi sonucuna göre; erkeklerin lehine anlamlı bir farklılık vardır [$U=412354$; $p<.05$]. Buna göre; ERBAP'a ilişkin erkek yönetici ve öğretmenlerin düşünceleri daha olumlu olup, konuya dönük fikirlere daha açık olduğu yorumu yapılabilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

ERBAP genel bilgiye ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre; ERBAP'a ilişkin genel bilgi hakkında yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla bilgi sahibi olduğu ve bulunmuş olduğu konumdan dolayı ERBAP'ı kendinde sorumluluk olarak gördüğü yorumu yapılabilir. Turan, Yıldırım ve Aydoğdu Özoglu (2012)'ya göre; okul yöneticileri kendilerini daha çok maddi ve insane açıdan sorumlu gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Okul yöneticileri insani açıdan sosyal, psikolojik, akademik ve kültürel sorumlulukları olduğunu belirtmişlerdir. Yavuz (2006) yapmış olduğu çalışmada ise, okul yöneticilerinin ders dışında da eğitici faaliyetleri, kültürel ve sportif aktiviteler, sosyal ve akademik gelişimi artırıcı faaliyetler ve çalışmalar yaptığı bu alanla ilgi öğretmenlerinde yaptığı çalışmaları takip ettiği sonucuna ulaşmıştır.

ERBAP'ı bilme düzeyine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre; ERBAP'ı daha kapsamlı bilmeye ilişkin yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla bilgiye sahip olduğu ve yine değişime, yeniliklere, fikirlere önderlik etmeye ve sorgulamaya açık olduğu yorumu yapılabilir. Çetin ve Bülbül (2017) yılında yapmış oldukları çalışmada; okul idarecilerinin bireyselenlik, deneyime açık olma, fikir önderliği gibi özellikleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öztürk ve Summak (2014) yılında yapmış oldukları çalışmada ise okul yöneticilerinin özellikleri arasında en fazla sorgulayıcı özellikler baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Başaran ve Keleş (2015) ve Çuhadar, Bülbül ve Ilgaz (2013) yılında yapmış oldukları çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

ERBAP'ı okullarda uygulamaya ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre; ERBAP'ın okullarda uygulanmasını yöneticiler öğretmenlere göre daha fazla yapıldığını görmekte veya programın alt amaçlarının okulun doğası gereği öğretmen ve öğrenciler tarafından kolay bir şekilde yapıldığını düşündükleri yorumu yapılabilir. Canbulat vd. (2020) yılında yapmış olduğu çalışmada, okul yöneticilerine göre, okullarda yürütülen proje ve programların öğrenci ilgi ve yeteneklerini keşfetmesine yardımcı olacak yapıda olmaktadır. Proje ve programlar sayesinde öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini keşfetmesinin yanı sıra öğrenci ve öğretmenler birbirini yakından tanıma imkânı bulmaktadır. Özdemir ve Akkaya (2013), program ve projeler sayesinde öğrenci, veli ve öğretmenler kendi çevrelerini tanıma imkânı geliştirir.

Pala, F. & Pala, A. (2022). Yönetici ve öğretmenler erzurum başarıyı artırma programı'na (erbap) nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 130-139.

ERBAP'ın faydalarına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre; yöneticilerin lehine anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre; ERBAP'I yöneticiler öğretmenlere göre daha faydalı buldukları görülmüştür. ERBAP'ı faydalı bulmalarının sebepleri ise, ERBAP alt amaçlarında yer alan öğrenci başarısını geliştirme ve öğrenciyi sosyo kültürel açıdan geliştirme açısından düşünüldüğünde; okula karşı olumlu tutum sergileme, başarıyı artırma, öğrenciyi sosyalleştirme ve öğrencide birtakım becerileri geliştirme olarak belirtmişlerdir. Canbulat vd. (2020)'ye göre, proje ve programlar öğrencinin okula karşı olan tutumunu olumlu yönde etkilediği, proje ve programlara ayrılan zamandan dolayı öğrencinin sosyalleştiği ve akademik başarılarının arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Simpkins, Ripke, Huston ve Eccles'e (2005) göre; okulda yapılan program ve projelere aktif olarak katılmak öğrenci becerilerinde, sosyalleşmesinde, kendi algılarını keşfetmesinde ona yol gösterici rehber olmaktadır. Proje ve programlar öğrenci akademik başarısını artırarak stresini azaltmakta (Misra & McKean, 2000) ve öğrenciyi akademik başarıya odaklayarak motive etmektedir (Bergin, 1992). Mahoney ve Stattin (2000) program ve projeler kapsamın planlanan serbest zaman etkinlikleri ile öğrenci sosyalleşir ve asosyal davranışlarda bulunma eğilimi azalır. Okullarda yürütülen proje ve programlar öğrencilerin yeteneklerinin farkına varmasına ve çok yönlü düşünmesine olanak sağlamaktadır (Ordu, Çobanoğlu & Ayvaz-Tuncel, 2017). Okul proje ve programları sayesinde yönetici ve öğretmenler de kendilerini geliştirme fırsatı bulmaktadır (Doğan, 2019).

ERBAP'ın eksiklerine ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre; yöneticilerin lehine bir farklılık vardır. Buna göre; ERBAP'ı yöneticiler öğretmenlere göre daha faydalı buldukları görülmüştür. ERBAP'ı eksik bulmalarının sebeplerini ise, okulların alt yapısının yetersizliği, israfa sebep olma ve dersleri işlemede zaman sıkıntısı olarak belirtmişlerdir. Kaya (2013) yapmış olduğu çalışmada; okul proje ve programlarının uygulanamama sebebini bütçe ve fiziki ortamların yetersiz olmasına bağlamaktadır. Canbulat vd. (2020), Okul müdürleri, proje ve programların olumsuz yönü olarak fiziki yorgunluk olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen ve öğrencilerin okulda kalma süreleri uzadığı için yorgunlukları artmaktadır. Bu durum öğrenci ve öğretmen performansını olumsuz olarak etkilemektedir. Okulda uygulanan programlarla ilgilenen öğretmenler öğrencilerle yeteri kadar ilgilenemediği için öğrencilerde motivasyon eksikliği ve disiplin sorunları ortaya çıkmaktadır (Kazu & Aşkun, 2011).

ERBAP, kıdem yılına ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre anlamlı bir farklılık vardır. Bu farklılık kıdem yılı düşük olanların lehinedir. Buna göre; ERBAP'a ilişkin kıdem yılı az olan yönetici ve öğretmenlerin düşünceleri daha olumlu olduğu görülmektedir. Bu durumun sebebi; konuya dönük fikirlere daha açık olma ve yenilikleri daha kolay benimseme olarak yorumlanabilir. Çetin ve Bülbül (2017) yılında yapmış oldukları çalışmada, 10 yılın altında mesleki hizmet yılına sahip olan öğretmen ve okul idarecilerinin teknoloji ve yenilikçi algı düzeyleri 10 v üzeri meslek yılınasahip öğretmen ve okul idarecilerinden daha fazladır. Fakat Çuhadar, Bülbül ve Ilgaz (2013) yılında yapmış oldukları çalışmada ise; hizmet yılının idarecilerin yenilik ve teknoloji üzerinde olumsuz herhangi bir etkisinin olmadığını sonucuna ulaşmıştır.

ERBAP, cinsiyete ilişkin yönetici ve öğretmenlerin anket sonucuna göre; erkeklerin lehine anlamlı bir farklılık vardır. Buna göre; ERBAP'a ilişkin erkek yönetici ve öğretmenlerin düşünceleri daha olumlu olup, konuya dönük yenilikçi fikirlere daha açık olduğu yorumu yapılabilir. Fakat yapılan bazı çalışmalarda öğretmen ve okul yöneticilerinin cinsiyet değişkenine ilişkin yenilikçi fikir özellikleri arasında farklılık olmadığı (Başaran & Keleş 2015; Kılıç & Tuncel, 2014; Özgür, 2013) sonucuna ulaşılmıştır.

ERBAP'ın daha iyi uygulanabilmesi için ilgili paydaşlara şu öneriler sunulabilir:

1. Programla ilgili bütçe planlaması ve alt yapının daha sağlam olabilmesi için ilgili birimlerden destek alınabilir.
2. Program uygulanırken okulların fiziki koşulları göz önünde bulundurulabilir.
3. Okullarda uygulanan programlarda öğretmen ve öğrenci fiziki yorgunlukları dikkate alınabilir.
4. Program uygulanırken ders saatleri ve zaman göz önünde bulundurulabilir (ders bitiminden sonra öğretmen ve öğrenci zamanı).
5. Program bağlamında oluşan israfı önlenmesi gerekli önlemler alınabilir (özellikle kırtasiyecilik israfı).
6. Uygulamada sadece öğretmen ve yöneticiler değil ilgili bütün paydaşlar ERBAP kapsamında hedef alınan alt amaçları daha sağlıklı yürütebilmek için aktif olarak işin içine katılarak daha kapsamlı araştırma yapılabilir.
7. Konuya ilişkin lisansüstü eğitimi tamamlamış öğretmenlerin çalışmalarından faydalanılarak katılarak bilimsel çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Pala, F. & Pala, A. (2022). Yönetici ve öğretmenler erzurum başarıyı artırma programı'na (erhap) nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 130-139.
- Asha, I. K. & Al Hawi, A. M. (2016). The Impact of cooperative learning on developing the sixth-grade students' decision-making skill and academic achievement. *Journal of Education and Practice*, 7(10), 60-70
- Ayaz, M. F. & Şekerci, H. (2015). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının akademik başarıya ve tutuma etkisi: Bir meta-analiz çalışması. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 27-44.
- Balcı, A. (2002). *Etkili Okul*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Baş, G. & Beyhan, Ö. (2010). Effects of multiple intelligences supported project-based learning on students' achievement levels and attitudes towards English lesson. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 2(3), 365-386.
- Başaran, S. D. & Keleş, S. (2015). Yenilikçi kimdir? Öğretmenlerin Yenilikçilik Düzeylerinin incelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (4), 106-118.
- Batdı, V. (2015). A meta-analysis study of mind mapping techniques and traditional learning methods. *The Anthropologist*, 20(1-2), 62-68.
- Bergin, D. A. (1992). Leisure activity, motivation, and academic achievement in high school students. *Journal of Leisure Research*, 24(3), 225-239.
- Biçer, N. (2017). The influence of student-centered methods in Turkish language instruction on academic success: A meta-analysis study. *Universal Journal of Educational Research*, 5(4), 687-697. doi: 10.13189/ujer.2017.050419.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analiz el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Canbulat, M., Direkçi, B., Akbulut, S., Çorapçıgil, A., Tezci, İ. H., Şimşek, E. E. & Burak, A. S. M. A. (2020). Okul müdürlerinin gözünden "Okul 2023" projesinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 570-584.
- Capar, G. & Tarım, K. (2015). Efficacy of the cooperative learning method on mathematics achievement and attitude: A meta-analysis research. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 15(2), 553-559. doi: 10.12738/estp.2015.2.2098.
- Cheang, K. I. (2009). Effect of learner-centered teaching on motivation and learning strategies in a third-year pharmacotherapy course. *American journal of pharmaceutical education*, 73(3), 1-8.
- Çetin, D., & Bülbül, T. (2017). Okulyöneticilerinin teknoloji-stres algıları ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1241-1264.
- Çuhadar, C., Bülbül, T. & Ilgaz, G. (2013). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özellikleri ile teknoloji pedagojik eğitim yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *İlköğretim Online*, 12 (3), 797-807.
- Doğan, S. (2019). 2023 Eğitim Vizyonu belgesine ilişkin okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8 (2) , 571-592 .
- Erden, M. & Akgül, S. (2010). İlköğretim öğrencilerinin matematik kaygısının ve öğretmen sosyal desteğinin matematik başarısını yordama gücü. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 6(1), 3-16.
- Fink, L. D. (2016). Five high-impact teaching practices: A list of possibilities. *Collected Essays on Learning and Teaching*, 9, 3-18.
- Hattie, J. A. C. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. New York, NY: Routledge.
- Kaya, K. (2014). Okul idarecilerinin görüşleriyle seçmeli ders uygulaması. *Kesintili Oniki Yıllık Zorunlu Eğitim Modelinde Seçmeli Dersler Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayınları, 40-46.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kazu, İ. Y. & Aşkın, Z. (2011). Yatılı ilköğretim bölge okullarının eğitim saatlerinde ve boş zaman etkinliklerinde karşılaşılan sorunlar (Elazığ ili örneği). *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(3), 40-46.
- Kılıç, H. & Tuncel, Z. A. (2014). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri, *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 25-37.
- Misra, R., & McKean, M. (2000). College students' academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction. *American Journal of Health Studies*, 16(1), 41-51
- Mahoney, J. L., & Stattin, H. (2000). Leisure activities and adolescent antisocial behavior: The role of structure and social context. *Journal of adolescence*, 23(2), 113-127.
- Morrison, G. R., Ross, S. M. & Kemp, J. E. (2004). *Designing effective instruction* (4th ed.). New Jersey: John Wiley & Sons.
- Ordu, A., Çobanoğlu, F., & Ayvaz-Tuncel, Z. (2017). Öğretmen görüşleriyle çocuk dostu okul *The Journal of Social Sciences Institute*, 20(38), 55.

- Pala, F. & Pala, A. (2022). Yönetici ve öğretmenler erzurum başarıyı artırma programı'na (erhap) nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Eğitim Yansımaları Dergisi*, 6(2), 130-139.
- Özdemir, S., & Akkaya, E. (2013). Genel lise öğrenci v öğretmenlerinin okul ve ideal okul algılarının metaphor yoluyla analizi. *Kuram v eUygulamada Eğitim Yönetimi*, 2(2), 295-322.
- Özgür, H. (2013). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik özellikleri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 409-420.
- Öztürk, Z. Y. & Summak, M. S. (2014). İlköğretim okulu öğretmenlerinin bireysel yenilikçiliklerinin incelenmesi, *International Journal of Science Culture and Sport*, 1, 844-853.
- Rizi, C. E., Najafipour, M., Haghani, F. & Dehghan, S. (2013). The effect of the using the brainstorming method on the academic achievement of students in grade five in Tehran elementary schools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 230-233. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.06.045.
- Savelsbergh, E. R., Prins, G. T., Rietbergen, C., Fechner, S., Vaessen, B. E., Draijer, J. M. & Bakker, A. (2016). Effects of innovative science and mathematics teaching on student attitudes and achievement: A meta-analytic study. *Educational Research Review*, 19, 158-172. doi: 10.1016/j.edurev.2016.07.003.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Simpkins, S. D., Ripke, M., Huston, A. C., & Eccles, J. S. (2005). Predicting participation and outcomes in out-of-school activities: Similarities and differences across social ecologies. *New Directions for Youth Development*, 51(69), 10-11.
- Şen, Ş. & Yılmaz, A. (2013). İşbirlikçi öğrenmenin kavramsal değişim üzerindeki etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1, 21-32.
- Topan, B. (2013). *Matematik öğretiminde öğrenci merkezli yöntemlerin akademik başarıya yönelik tutum üzerindeki etkililiği: Bir meta-analiz çalışması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Tran, V. D. & Lewis, R. (2012). Effects of cooperative learning on students at an Giang University in Vietnam. *International Education Studies*, 5(1), 86-99. doi:10.5539/ies.v5n1p86.
- Tuncer, M. & Dikmen, M. (2017). İşbirlikli öğrenmenin başarıya etkisi: Çalışma grubu ile etkibüyüklüğü arasındaki ilişkiye dair bir meta analiz çalışması. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 473-485. doi:10.14687/jhs.v14i1.4314.
- Turan, S., Yıldırım, N., & Aydoğdu Özoglu, E. (2012). Okul müdürlerinin kendi görevlerine ilişkin bakış açıları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(3).
- Ural, G. & Bümen, N. (2016). A meta-analysis on instructional applications of constructivism in science and technology teaching: A sample of Turkey. *Education and Science*, 41(185), 51-82.
- Yang, Y. T. C. & Chang, C. H. (2013). Empowering students through digital game authorship: Enhancing concentration, critical thinking, and academic achievement. *Computers ve Education*, 68, 334-344. doi: 10.1016/j.compedu.2013.
- Yavuz, M. (2006). İlköğretim okul müdürlerinden beklenen roller ve karşılanmadı düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 657-670.
- Zhou, J., Zhou, S., Huang, C., Xu, R., Zhang, Z., Zeng, S., Ü. & Qian, G. (2016). Effectiveness of problem-based learning in Chinese pharmacy education: A meta-analysis. *BMC Medical Education*, 16(1), 23. doi: 10.1186/s12909